

Valsts ieņēmumu dienests

Informatīvais materiāls

Par grozījumiem Pievienotās vērtības nodokļa likumā

Saeima 2019.gada 30.maijā galīgajā lasījumā pieņēma likumu “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā”, kas 2019.gada 12.jūnijā publicēts oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” Nr.118 (6457) un stājas spēkā 2019.gada 1.jūlijā.

Pievienotās vērtības nodokļa likumā ir veikti šādi būtiskākie grozījumi.

1. Par ar nodokli apliekamo vērtību darījumos ar nekustamo īpašumu un apbūves tiesību piešķiršanu

Lai radītu nepārprotamu pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) regulējumu darījumos ar apbūves tiesībām un nostiprinātu PVN regulējuma interpretāciju tiesību akta veidā, ir veikti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 37. un 40.pantā, nosakot, ka ar PVN apliekamā vērtība apbūves tiesību piešķiršanas darījumā ir atlīdzība par apbūves tiesību piešķiršanu un, izsolē pārdodot apbūves tiesības, ar PVN ir apliekama izsoles cena.

2. Par darījumiem ar vaučeriem

Tā kā PVN normatīvajos aktos šobrīd ir noteikts regulējums PVN piemērošanai darījumos ar tāda veida vaučeriem, kas ir apzīmēti ar vārdiem “dāvanu karte” un “sarunu priekšapmaksas karte”, un lai Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktais attiecībā uz vaučeriem atbilstu Padomes 2016.gada 27.jūnija Direktīvai (ES) 2016/1065, ar ko attiecībā uz vaučeriem piemērojamo režīmu groza Direktīvu 2006/112/EK, tad Pievienotās vērtības nodokļa likumā ir veikti grozījumi, tā 1.pantā ieviešot terminus “vaučers”, “viena mērķa vaučers” un “vairāku mērķu vaučers”.

Tāpat arī Pievienotās vērtības nodokļa likums ir papildināts ar 11.¹pantu, kur noteikta PVN piemērošanas kārtība darījumos ar vaučeriem, un ar 37.¹pantu, kur noteikta darījumā, kurā izmanto vairāku mērķu vaučeri, ar PVN apliekamā vērtība.

Regulējums ir piemērojams vaučeriem, kas izdoti, sākot ar 2019.gada 1.jūliju.

3. Par īpašo PVN režīmu elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem (MOSS)

Lai mazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem un veicinātu it īpaši mazu un vidēju uzņēmumu iesaisti pārrobežu e-komercijas darījumos, 2019.gada 1.janvārī stājās spēkā Padomes 2017.gada 5.decembra Direktīvas (ES) 2017/2455, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu 2009/132/EK attiecībā uz konkrētām PVN saistībām pakalpojumu sniegšanā un preču tālpārdošanā, 1.pants.

Atbilstoši veiktajiem grozījumiem tiek noteikta robežvērtība Eiropas Savienības iekšienē veiktajiem darījumiem 10 000 *euro* apmērā. Nepārsniedzot minēto robežvērtību, tādu pakalpojumu, uz ko var attiecināt īpašu PVN režīmu elektroniskajiem pakalpojumiem, piegādes vieta ir pakalpojumu sniedzēja dalībvalstī.

Tādējādi ir veikti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 27.pantā, nosakot, ka elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegta pakalpojuma sniegšanas vieta ir nosakāma pakalpojumu sniedzēja dalībvalstī, ja kopējā pārrobežu darījumu vērtība (bez PVN) nepārsniedz 10 000 *euro*.

Robežvērtības 10 000 *euro* apmērā ieviešana elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegto pakalpojumu piegādes vietas noteikšanai neierobežo PVN maksātāja, kurš sniedz elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegtos pakalpojumus, iespējas izmantot MOSS režīmu. Tas nozīmē, ka PVN maksātājam ir tiesības izvēlēties pārtraukt darboties MOSS režīmā (iesniegt iesniegumu par izslēgšanu no tā) un PVN piemērot vispārīgā kārtībā, tas ir, sniegtajiem pakalpojumiem piemērot savas valsts PVN likmi vai arī turpināt darboties MOSS režīmā, piemērojot pakalpojumu saņēmēja dalībvalsts PVN likmes.

Tāpat arī ir veikti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 128.pantā, precizējot PVN rēķina izrakstīšanu elektronisko sakaru, apraides un elektroniski sniegto pakalpojumu gadījumos un nosakot, ka šādās situācijās piemērojami identifikācijas valsts, kuru nosaka atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.¹panta pirmās daļas 2.punktam, nosacījumi.

Savukārt, lai uzņēmumiem, kas neveic uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā, bet ir reģistrējušies kā PVN maksātāji kādā no dalībvalstīm, vienādotu iespējas un ļautu izmantot ārpussavienības režīmu atbilstoši Padomes 2017.gada 5.decembra Direktīvai (ES) 2017/2455, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu 2009/132/EK attiecībā uz konkrētām PVN saistībām pakalpojumu sniegšanā un preču tālpārdošanā, ir veikti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.¹panta pirmās daļas 4.punktā, proti, definīcijā "PVN maksātājs, kas neveic saimniecisko darbību Eiropas Savienībā" svītrojot vārdus "kuram nav cita pienākuma būt reģistrētam Eiropas Savienībā nodokļa maksāšanas vajadzībām".

4. Par īpašo nodokļa piemērošanas režīmu melno un krāsaino metālu pusfabrikātu piegādēm

Ar Padomes 2018.gada 2.oktobra Īstenošanas lēmumu 2018/1492 Latvijai ir piešķirta atļauja piemērot apgriezto jeb reverso PVN maksāšanas kārtību melno un krāsaino metālu pusfabrikātu piegādei, atkāpjoties no Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – Direktīva 2006/112/EK) 193.panta atbilstoši Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1.punkta j) apakšpunkta tvērumam.

Tādējādi, lai saskaņotu Pievienotās vērtības nodokļa likuma 143.⁴pantā minēto normas tvērumu ar Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1.punkta j) apakšpunktā minēto normas tvērumu, ir veikti grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 143.⁴pantā, nosakot tās preču kategorijas, kurām no 2019.gada 1.jūlija ir piemērojama apgrieztā jeb reversā PVN maksāšanas kārtība, un izslēdzot pakalpojumus, kuri neietilpst Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1.punkta j) apakšpunkta tvērumā.

5. Par PVN atbrīvojuma piemērošanu neatkarīgās personu grupas sniegtajiem pakalpojumiem šīs grupas dalībniekiem

Lai Pievienotās vērtības nodokļa likums atbilstu Eiropas Savienības tiesas spriedumā lietā C-326/15 *DNB Banka* un spriedumā lietā C-605/15 *Aviva* nolemtajam, kā arī tam, ka PVN atbrīvojumi ir piemērojami šauri, Pievienotās vērtības nodokļa likumā ir ieviests jauns 52.¹pants, nosakot, ka PVN atbrīvojumu piemēro neatkarīgās personu grupas sniegtajiem pakalpojumiem šīs grupas dalībniekiem, ja tās ir personas, kas veic Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.panta pirmajā daļā (izņemot šā likuma 52.panta pirmās daļas 2.punktā un no 18. līdz 25.punktā) minētos ar PVN neapliekamos darījumus, un šīs grupas dalībnieki var būt tikai reģistrēti iekšzemes PVN maksātāji.

Tātad, piemēram, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.¹pantu nevar piemērot kredītiestādes, azartspēļu sniedzēji, apdrošināšanas sabiedrības u.c.

Saistībā ar jauno 52.¹pantu no Pievienotās vērtības nodokļa likuma ir izslēgta 52.panta 3.², 3.³ un 3.⁴daļa.

Tāpat arī ir noteikts, ka neatkarīgajai personu grupai ir jāinformē VID par grupas izveidi un grupas dalībniekiem, iesniedzot iesniegumu brīvā formā un pievienojot rakstveida vienošanos par pakalpojumu sniegšanu, ko neatkarīgā personu grupa sniedz šīs grupas dalībniekiem.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.¹pants piemērojams neatkarīgās personu grupas sniegtiem pakalpojumiem šīs grupas dalībniekiem, sākot ar 2019.gada 1.jūliju.

Tās neatkarīgās personu grupas, kas atbilst Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.¹panta nosacījumiem un vēlas turpināt piemērot atbrīvojumu no nodokļa atbilstoši minētajam pantam, informē VID par grupas izveidi un šīs grupas

dalībniekiem līdz 2019.gada 1.augustam, vienlaikus iesniedzot rakstveida vienošanos par to pakalpojumu sniegšanu, kurus neatkarīgā personu grupa sniedz šīs grupas dalībniekiem.

4. Citi grozījumi

Ar veiktajiem grozījumiem Pievienotās vērtības nodokļa likumā ir precizētas normas saistībā ar apgrieztās jeb reversās PVN maksāšanas kārtības normu tvērumu atbilstoši Eiropas Komisijas paustajam viedoklim un formālajam paziņojumam pārkāpumu procedūras lietā Nr.2018/2149.

Ievērojot to, ka Eiropas Komisija nav piešķirusi atļauju Latvijai ieviest apgrieztu jeb reverso PVN maksāšanas kārtību būvizstrādājumu, sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras piegādēm, tiek precizēts normatīvais regulējums, nosakot, ka 2018.gada 1.janvārī ieviestā apgrieztā jeb reversā PVN maksāšanas kārtība būvizstrādājumu un sadzīves elektronikas nozarē ir piemērojama līdz **2019.gada 31.decembrim**.

Savukārt, lai nodrošinātu, ka Pievienotās vērtības nodokļa likumā lietotā redakcija par apgrozījuma sliekšņa vērtību reģistrācijai VID PVN maksātāju reģistrā ir skaidra un vienota visā likuma tekstā, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 77.pantā vārdu “nesasniedz” aizstāj ar vārdu “nepārsniedz”, tādējādi nodrošinot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 77.panta atbilstību Pievienotās vērtības nodokļa likuma 59.panta pirmajai daļai.

Visbeidzot saistībā ar grozījumiem melno un krāsaino metālu pusfabrikātu, būvizstrādājumu un sadzīves elektronisko iekārtu un sadzīves elektriskās aparatūras jomā ir veikti redakcionāli precizējumi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 84., 92., 97., 109. un 129.pantā.

2019.gada 12.jūnijā

Informāciju sagatavoja
Valsts ieņēmumu dienesta
Nodokļu pārvalde